



Marktstudie eindverwerking huishoudelijk en vergelijkbaar bedrijfsrestafval

In augustus 2007 publiceerde OVAM een marktstudie over de eindverwerking van huishoudelijk restafval en vergelijkbaar bedrijfsafval in Vlaanderen en haar omringende regio's. Het rapport verschaft inzicht in de markt en in de markttendensen dat noodzakelijk is om de planning van de eindverwerking in Vlaanderen voor de komende jaren te onderbouwen in het kader van het uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen. Dit inzicht is van belang omwille van de sterke internationalisering van de afvalmarkt en de marktevoluties in de ons omringende regio's. Naast Vlaanderen kwamen ook Wallonië, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG), Nordrhein-Westfalen (NRW) en Nord Pas-de-Calais (NPDC) aan bod.

De randvoorwaarden

Alle in de studie onderzochte regio's kennen wel stortverboden, maar de inhoud en de mate waarin ze worden toegepast verschilt van regio tot regio. In NRW wordt het stortverbod rigoureus toegepast, terwijl in Nederland, Vlaanderen en Wallonië afwijkingen kunnen worden toegekend. In NPDC wordt het stortverbod in de praktijk niet toegepast. Vlaanderen kent een stortverbod voor niet-recycleerbaar brandbaar huishoudelijk en ermee vergelijkbaar bedrijfsafval vanaf 1 januari 2006. Afwijkingen zijn mogelijk maar enkel na een grondige evaluatie en indien er een tekort aan verbrandingscapaciteit is. Het BHG en het Waalse Gewest kennen substantiële subsidies toe aan afvalverwerkingsinstallaties, terwijl andere regio's dat niet doen. Enkel in Vlaanderen



en Nederland zijn de storthellingen voldoende hoog om effect te ressorteren. Wallonië zal vanaf 2008 een storthelling voor brandbaar huishoudelijk afval invoeren. Sommige regio's waaronder het Vlaams Gewest hebben strengere exploitatievoorwaarden dan deze voorgeschreven door de voor afvalverbrandingsinstallaties relevante Europese richtlijnen. Ook de regels voor import en export verschillen in de regio's met een vrij soepele regeling in NRW en Nederland en een striktere toepassing in Vlaanderen en NPDC. Afvalophaling is in elke regio een gemeentelijke taak, die veelal wordt uitgevoerd door gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. In Vlaanderen wordt ongeveer 50% uitbesteed aan private afvalbedrijven.

Huidige afvalaanbod en verwerkingscapaciteit

Er doen zich vrij grote verschillen voor met betrekking tot de restafvalproductie per inwoner. Met ongeveer 300 kg per inwoner is Vlaanderen de beste leerling van de klas en dit dankzij de combinatie van een lagere absolute productie en een sterk ontwikkelde gescheiden ophaling. Opvallend is ook dat, op Vlaanderen na, de meeste regio's geen goed zicht hebben op de verwachte hoeveelheden bedrijfsrestafval voor de komende vijf jaar. De algemene tendens is dat de verdere daling van de hoeveelheid huishoudelijk restafval beperkt zal zijn in de toekomst voor de meeste regio's. Er wordt evenwel wel een verder doorgedreven scheiding van bedrijfsafval verwacht. Drie van de vijf regio's waren in 2005 in staat om alle huishoudelijk restafval te verbranden, namelijk Vlaanderen, Nederland en NRW. Alle regio's op het BHG na, hebben wel nog een aan-

zienlijk capaciteitstekort om ook al het bedrijfsafval te kunnen verbranden en storten nog een aanzienlijk deel van dit restafval. In Vlaanderen ligt de verhouding op 66% verbranden en 34% storten. De verbrandingscapaciteit bedraagt in Vlaanderen circa 200 kg per inwoner.

Wat brengt de toekomst?

Hoogstwaarschijnlijk zal er ook in 2012 nog een tekort aan verbrandingscapaciteit bestaan voor alle regio's behalve het BHG (waar momenteel reeds voldoende capaciteit aanwezig is) en NRW waar net zoals in Nederland een vrij belangrijke toename van de verbrandingscapaciteit wordt verwacht. Voor de totale studieregio zal de verbrandingscapaciteit dalen van een tekort

van 5,4 Mton naar een tekort van 1,9 Mton. Dit komt neer op een daling met 57%. Het verbrandingstekort zal zich dan in 2012 voornamelijk nog in Nederland, Wallonië en NPDC situeren. In alle regio's hebben de laatste jaren een aantal grote fusies en overnames plaatsgevonden. Opmerkelijk is dat ook durfkapitalisten hun intrede doen op de afvalmarkt. De belangrijkste verschuivingen met effect op de Vlaamse markt zijn de verkoop einde 2006 van Indaver aan het Nederlandse Delta Milieu en de overname van Van Gansenwinkel begin 2007 door een consortium van twee durfkapitalisten die eerder al AVR hadden overgenomen. In Vlaanderen is vooralsnog geen sprake van een overname door de private sector van activiteiten van intergemeentelijke verenigingen in de afvalsector, zoals dit in sommige Nederlandse regio's het geval is. In het algemeen wordt nog een verdere consolidatie van de afvalmarkt verwacht die ook zal afhangen van de consolidatie van de markt van nutsvoorzieningen in het algemeen en de energiesector in het bijzonder. Immers, enerzijds maken drie van de vier grootste spelers deel uit van een dergelijk conglomeraat en anderzijds zijn afvalverwerkers via de verbrandingsinstallaties energieleveranciers. Hoewel het dan over relatief kleine hoeveelheden geproduceerde energie gaat, zijn deze van strategisch belang om bij te dragen aan de verplichte ratio hernieuwbare energie. Zeer actueel in dit verband zijn de recente evoluties in het fusiedossier Suez – Gaz de France, gekoppeld aan het al dan niet of gedeeltelijk behouden van de Suez-milieudivisie. ■

Jef Dierckx, ABO nv